

Et Svar.

Om Arbejdskampen.

Undertegnede kan ikke lade være med at svare paa en Herres Artikel i "Føroyatíðindi" af den 3. Marts.

For det første beklager vedkommende Herre sig over, at Fiskerne vil Krig, og det lader jo til, at vedkommende Herre ikke kan forstaa Grunden dertil. Jeg vil tillade mig at hjælpe ham lidt dermed ved at anbefale ham at se paa Sagen som en Fisker, der bliver behandlet som Slave. Men det, som pinner mest, er sikkert dette, at Arbejderne paa Færøerne er ved at vaagne af den Slummer, som Vedkommende og hans Partifæller har set sin Fordel ved at vugge dem i. Men Tiden er netop inde, hvor Fiskerne og Arbejderne maa og skal staa sammen for at blive til en Enhed, der gør sit Krav gældende som Menneske og ikke som han og hans Ligemænd gerne vil have det at være, nemlig dette, at Arbejderne skal gaa for hvad Herren byder dem, thi saa endte det vel med, at Arbejderne maatte søge deres Følede sammen med Faarene i Fjeldene. Nej, Arbejdernes Tid som som Slave er forbi. Et nyt og bedre Samfund skal opstaa, men det skal være Arbejderne, der skal bygge det. Og det maa vi gøre ved det eneste rigtige, nemlig at gøre fælles Sag, naar Arbejdskøberne gør Forsøg paa at røre ved vor Ret som Menneske. Vedkommende beklager sig blandt andet ogsaa over, at Arbejderne har deres private, politiske Mening, som kun hører hjemme hos Socialdemokraterne. Dette er jo ikke saa lidt latterligt. Han kan da nok forstaa, at vi, Arbejderne og Fiskerne, ikke kan følge hans Udnýtterpolitik. Men jeg kan saa godt forstaa, at det er kedeligt for ham.

Der skrives om en Plan, som skulde udarbejdes af begge Repræsentanter, men ikke et Ord om, hvordan hans Mening er, at denne Plan skulde være. Det skulde vel ikke være Meningen at skabe en Parodi i Lighed med hvad der er sket andre Steder, saa det kun blev de store Herre, der bestemte? Det kunde ellers været interessant at høre lidt nærmere om dette. Det er dog lovligt meget, at vedkommende Herre kan tillade sig at komme med saadan noget, som kun kan forstaaes paa een Maade, nemlig at hvis Arbejderne ikke vil, som d'Herr vil, saa har de kun et at gøre, bruge Haard Haand. Ja, jeg er sikker paa, at Læsere ikke kan misforstaa Meningen. Jeg kunde dog imidlertid lide at vide, hvor han vilde faa den haarde Haand fra til at slaa Arbejderne ned med, og jeg fristes til at spørge, hvad den færøske Arbejders Hustru og Børn skal stille op imens deres Forsorgere er gjort ukampdygtige.

Vedkommende Herre skriver, at Samfundet ikke har Raad til at give Næring til Interessesformationer. Deri kan jeg give ham fuldt Ret, hvis han dermed skulde dele min Mening om de store Herres Egeninteresser, der kun gaar ud paa at udnýtte de smaa i Samfundet. Jeg har nu den Mening, at Samfundet ikke er alene til for de store, Redere, Købmænd, men ogsaa for os, Arbejderklassen. Vi er dog Fortæller, saa os kommer han sandelig til at regne med.

Til Slut: det kunde glæde

mig, hvis vedkommende Skribent vilde huske at regne lidt med Arbejderne, og Fiskerne i Særdeleshed. Thi det er dog dem, der skaffer Brødet til Arbejdskøberne. Og hvis Vedkommende saa vilde lægge sit Navn til sine Artikler, saa vilde jeg regne med ham som et Mandfolk, der ikke er bange for at staa frem for Offentligheden, for man kan jo sagtens sværte noget op, naar man gemmer sig under et Bogstav.

Med Tak for Optagelsen.

O. M. Schultz.

„N. P.“ — og fiskimenninir og vit.

Ein reiðari ella ein skósvéinur hansara hevur — sum vanligt er i Føroyatíðindi — undir loynunavninum „N. P.“ i 9 nummari av hesum nevnda blaðið heirið okkum og fiskimenninir við hesi „angandi“ yvirskrift: „Ringur andi og spillandi tunga“.

Henda grein er so vorðin, at vit skilja, at skrivarin ikki hettir sær at leggja sitt kristna navn til hana. Tað er vanligt fyri hin ringa andan og ta spillandi tunguna at tulla og slegga í krókunum — og tað er ikki hinni av ringum anda og spillandi tungu, hesin loynimaðurin „N. P.“ goysir við inná fiskimenninir og okkum, sum hann tveitur í ein leyp.

Vit vilja fegnir viðganga, at fiskaranna sak liggur okkum á hjarta, og at vit eftir forlimum hava gjørt og framvegis vilja gera teirra sak til okkara. Okkara tunga skal, so leingi hon kann tala, ikki tagna í stríðnum fyri at veita fiskimanninum betri rættvisari og rúmari kor. Men okkara tala og arbeiði skal sum higartil vera á opnum fundi. Vit vilja viðkenna okkara stóðu og standa til svors fyri Guði og hvørjum manni. Vit nýtast heldur ikki at smøgja okkum aftur undir loyninavn. Okkara starv er einki skýmaskots starv. Tað tolrir ljósið, tí tað er ikki sprottið av øðrum enn andanum, ið fær hjartað til at sláa fyri teim, ið eru á skuggasíðuni og kúgast í trøngum korum. Og tað er okkara vón, at andin, ið fær ein til at leggja mátt sín á og megi og allar árar um bórð fyri teim verst stillaðu í samfelagnum, at hann at enda má sigra í Føroyum. Tað verður ikki væl vorðið fyri land og fólk okkara, um N. P.s skýmaskot og móti tí minna manninum harðhendis andi skal vinna tað vald í Føroyum, at all verður aftur sum tað var, tá ið fiskimaðurin og arbeiðarin tolrir máttu tuga og tyggja teirra breyð sum trælir. Er tað eydnast okkum at gera nakað munagott fyri at bróta henda dispositiska anda, eru vit fegnir, og er tað veruliga so, at tað er okkara tala og verk, sum hevur fingið fiskimannin í Føroyum til at vakna og reisa hovðið til stríð fyri fullum menniskja rætti, hava vit alla orsök til at vera í góðum hyri. Okkara verk hevur so ikki verið fangt. Men tess verri er so stult áleiðis komið enn. Spónurin er ikki meir enn settur í. Tey tyngstu og frigerandi tokini eru eftir. Tó vónirnar lýna. Við veking-

ÚR SUÐUROY

Hesnafóðrið „SNØGG“.

ið er vorðið viðgitið til at fáa honur at verpa, fæst hjá

D. J. ENNI á Tvøroyri.

ini og uppgávinum vaksa evnini til at taka seg á mál. Tann dagur verður at koma, um hann enn bert hómast í sjónarringinum, at hin minni maðurin, fiskimaðurin og arbeiðarin stendur friur og frælur í einum rettvisum og friðrum samfelagi.

Av tí at ein fiskimaður hevur skrivað eina fyndargrein ímóti teim ymsu ábreiðslum, ið „N. P.“ gevur fiskimanninum og okkum, skulu vit lala vera at nerla meiri við N. P. hesa ferð.

Henda grein kemur vegna plástrot fyrst í næsta blaðið, tá ið vit eisini ætla at skoyta nokur orð til „nes“ grein um fiskimenninir — okkum og streikuna.

Tit, ið forráddu okkum.

Sum slatur, loyniliga og hulisliga, komu boðini um, at verkfallið var lúgt. Skipini skuldu út! Tað var tað einasta, vit utturfyri Havnina frættu. Fiskimenn róptu hurrá! Teir ívaðust ikki í, at teir høvdu vunnit, Teirra krøv vóru jú so heskeðin — teir vildu einans fáa eina skipan, so teir kundu fáa mest møgulegt fyri teirra part. Og reiðararnir stóðu veikir. Teirra útdrag, sum lá í skipinum, var óivað líkin uppá vekslar, ið skuldi rindast við Suðurlandsfiskinum. Teir høvdu nýðst at givið eftir, og teirra eftirlit okkara krovum kostaðu teim í peningi lítið og einki. So lá landið. Hvussu kundu vit ívast í, at sigurin var okkara! Vit fóru tí hugaðir, maður av húsi, at rigga til, fiskitíðin var jú byrjað og eingin lóta var at missa.

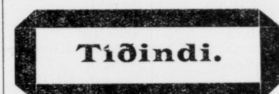
Men so sílaðu tey sonnu tíðindini út — vit skilja, at reiðararnir royndu at bota yvir teim fyri at renna um hornið við okkum og fáa okkum avstað, og at til av okkara monnum, ið høvdu givið eftir, ikki tordu at siga okkum tapstíðindini. Vit fingi kortini ikki at vita alt greitt og klárt isenn — summi skipini vóru longu sigld, aðrenn sáttmálin og tilgongan í samráðingini vóru greidd okkum. Lat tað sigast: vit áttu tá ikki orð fyri okkara harmi, vit kendu okkum slignar og sviknar av okkara egnu áltíðismonnum — vit 1797 limir í F. F., ið høvdu greitt atkvøðu fyri verkfallið heldur enn at slekka eftir, vit máttu standa og bita á kamp og svolgja at hava tappt fyri teim trý hundrad og nokrum og trýstíngju ræddu. Tað var svárt!

Men vita skulu tit 4 stjórnmálir, ið bundu okkum niður hesa ferð, bundu okkum til ein verri sáttmála enn vit høvdu, bundu okkum til møgulega at koma at standa í bróðurkrigvi við okkara klassakámiráttar, arbeiðararnar — vita skulu tit, at høvdu tit verið menn til alt fyri eitt at telegrafera og telefonera okkum 1797 limum F. F.s tað fulla innihaldið av sáttmálanum,

varð tykkara svikjaragerð rættað, og tit skuldu lært at kent, at tað er hin stóri meirlutin í F. F. og ikki tit og Føroya reiðarar, ið ráða skulu yvir Føroya fiskimannum.

Vit og allir, ið ynskja at standa sum menn og halda orð, takka okkara formanni og sýslumanninum í Suðuroy og Sandoy fyri, at teir stóðu sum menn og ikki sviku okkum, men hildu fast.

Ein sóknarformaður við sinum sóknarfelagnum.

Famien.

Som jeg sagde, sidst jeg havde Ordet i nærværende arede Blad vil jeg ikke undlade at delagtiggøre de arede Læsere i vore ikke just prisværdige Erfaringer indenfor vort arede »Búnaðarfelags« Virksomhed.

Jeg er som allerede meddelt Medlem af »Búnaðarfelagnum« — har været der siden 1928. Saaledes var jeg en iblandt dem, der henvendte sig til »felagið« om Hjælp til Anskaffelse af en Tyr af bedste Rase.

Tyren blev igennem det arede »felag« købt fra Island og ankom henimod Sommeren til Tórshavn, hvor den ifølge Nutids Skik for et fremmed Dyr blev sat i Karantene.

Dette kostbare Dyr — det kostede ca. 800 Kr., et flot Tyr var denne Tyr forresten — ankom efterhaanden til Famien. Vi var meget glade for den. Betalingsbetingelser var nu ikke som værst, idet vi fra Staten igennem »Búnaðarfelagið« havde erholdt Halvdelen af Kostprisen, altsaa 400 Kr., som Tilskud til Arldyrenes Fremme. Enhver kan nok forstaa, at hver Mand, der ejede en Ko, mødte frem for at faa den gravid — undskyld mig, mine arede Læsere, men jeg føler mig næsten som L. S. jævnbyrdig i de lærde fremmede Ord.

Tyren fra Island skuffede os heller ikke ud over det, at Kalvestegene tog af i samme Forhold som »viðsetingarnir« tog til. Men det kunde Tyren dybest set ikke gøre noget for. Nok om det: Rasens Frugtbarhed lod sig se — og Famiens Bygd, jeg mener selvfølgelig Indbyggerne, byggede sig i den dybeste Taknemmelighed til »Búnaðarfelagið« indbefattet dens Formand, og man var saa smaat begyndt med at spekulere paa Udførsel af Alvsdyr prægtige Kvier og Tyre, hvilken Udsigt ikke var som værst idet man hidtil jo af gode Grunde (jeg vil ikke gentage mig med Vejprækene) ikke kunde komme af med Mælken; medens Alvsdyrene ikke kan siges at være beskedne i Prisen selv om man ikke kunde regne med 800 Kr. pr. Stk. — en fremmed er som Regel ansat til Døbhælveder af ens egne selv om det modsatte er Tilfælde. Men for 400 Kr. pr. Stk. vil jeg og mangen en Faming med mig paatage os at opdrætte Alvsdyr! Det lønner sig!

Jeg havde en Tyrekalv, nedstammende fra Rasekyren — og det var Glæde i mit Hus over

det prægtige Dyr! Og saa skete det, at der blev Dyreskue — Staten skovler ikke saa lidt til disse Skue. Det er vel ment, og det er en Trøst. Skam dog at der skal være en Forskel imellem Statens gode Vilje og Frugterne. Men hvad er der at gøre med det! Livet maa have sine Gang, ogsaa det forrykte! Det blev allsaa Dyreskue. Der var mødt 6 ærværdige Dommere — den syvende havde taget sin Sportstur med Engländerne, Paa Statens Bekostning? Ingen har forspurgit sig. — Det siger sig selv, ja det er da indlysende, at det første Dyr, der blev skuet, var vor islandske Tyr og dernæst hele hans Rase. O, du sødeste! Hvilket Choch, da Dommere talte: »Good for nothing! Duer ikke! Giv dem en Kugle for Panden!« Der røg alle mine Drømme — store Drømme for en fattig Mand. Der var selvfølgelig ikke Talen om at kunne bruge min egen Tyr. Slages og spises! Alle vore Rasedyr unyttige!

Disse vare de første Frugter af eller fra vort arede »Búnaðarfelag«.

De næste er ikke bedre. Men lad mig gøre kort Proses: 15 Kr., siger og skriver femten Kroner, har Famingen erholdt i Tilskud for Opdyrkning af daarlig Jord.

Personlig søgte jeg. Jeg havde dyrket to store Stykker, et i udyrket Jord og et i meget daarlig dyrket Jord. Jeg havde gjort et stort Arbejde — og jeg ventede mig et rimeligt Tilskud. For at faa Svar vedlagde jeg frakteret Konvolut. Skam at jeg ikke ogsaa kunde diktere Svaret — men saadan noget kan først gøres, naar man er kommet højt paa Straa. Men Landbrugs-konsulenten beholdt Konvolutten — lad mig sige det mere underdanig: han glemte den, og jeg sidder uden Svar og selvfølgelig ogsaa uden Tilskud. I Løbet af Sommeren besøgte den høje Herre Bygden — jeg ventede ham paa Besøg. Men han gik forbi og lod mig arme om min Skæbne. —

Ork ja! Suk Hjerte, men du har ingen Ven paa den anden Side Fjeldet. Havet stængt. Fjeldet stænger. Stat og Lagting vender det dove Øre til — og dog er vi færøske Borgere, ja danske Statsborgere, ligeberettede med andre Amtsborgere i Riget, i hvert Fald paa Papiret. Men det er desværre ogsaa bare paa Papiret!

Farvel saa længe!

Den mest taknemmelige iblandt de taknemmelige i Famien.

Ansvarshavandi blaðstýrari fyri Suðuroyar-síðuna: P. M. DAM

Allir Føroyingar

eiga at ferðast og taka góðs við

„Tjaldrinum“

og

eykaskipinum

SKIPAFELAGID FØROYAR

Husholdningsskolen.

3 Maaneders Kursus begynder til Maj.